

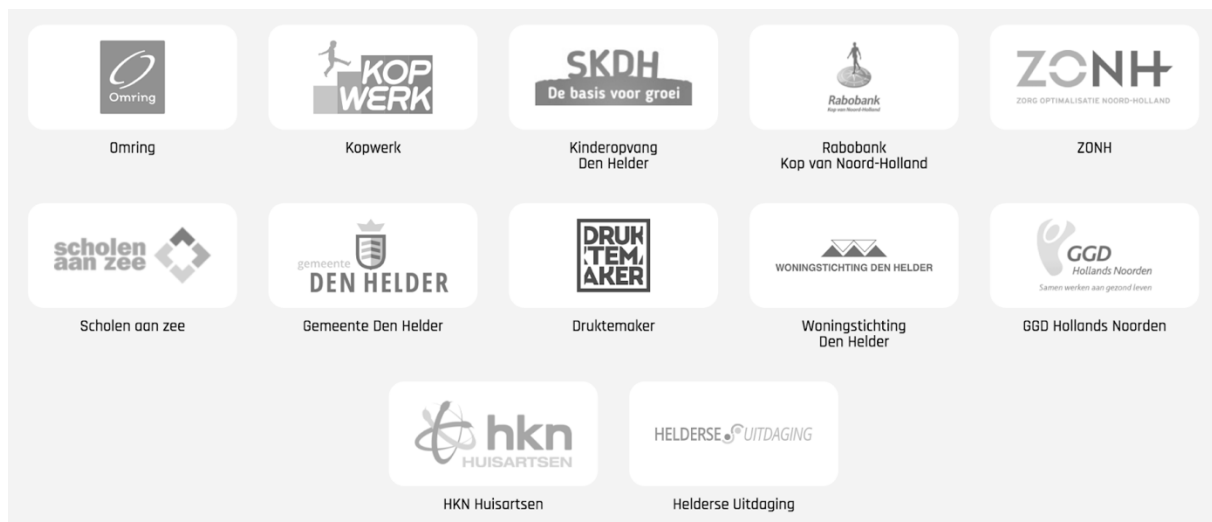

Uitvoeringsplan 2022 Financieel Fit Den Helder

3 februari 2022

Achtergrond

In Den Helder is veel (verborgen) armoede met grote persoonlijke en maatschappelijke gevolgen. Landelijk leeft maar liefst één op de drie huishoudens op of onder de landelijke armoedegrens. Om armoede tegen te gaan hebben twaalf organisaties in 2019 Financieel Fit Den Helder opgericht. Door de krachten te bundelen, zetten zij zich gezamenlijk in voor de inwoners van Den Helder.

Aanpak

De focus binnen de aanpak van Financieel Fit Den Helder ligt op preventie en vroegsignalering. Er is de afgelopen jaren veel tijd geïnvesteerd in het aansluiten van partners in het kader van de vroegsignalering. Ook het zoeken van verbinding en samenwerking met partners (zoals werkgevers en scholen) uit de regio is onderdeel van de aanpak. Met elkaar investeren we in initiatieven die de financiële en maatschappelijke redzaamheid in onze stad gaan vergroten. Het netwerk van Financieel Fit Den Helder gebruiken we daarnaast om eerder te signaleren of mensen in financiële nood verkeren. Vanwege Corona en veel beperkende maatregelen heeft in 2020 en 2021 minder focus gelegen op het opbouwen en vooral het uitbreiden van het netwerk.

Er gebeurt al veel op gemeentelijk en landelijk niveau als het gaat om armoedebestrijding en het vergroten van financiële redzaamheid.

Als onderdeel van de aanpak sluit Financieel Fit Den Helder waar mogelijk aan bij lokale initiatieven en hulpbronnen zoals het FUNdament, maar ook landelijke initiatieven en hulpbronnen zoals 'De Moedige Dialoog'.

Rol, opdracht en samenstelling van de stuurgroep en het kernteam

Tot op heden bestaat de stuurgroep van het netwerk Financieel Fit uit de initiatiefnemers vertegenwoordigd op bestuurlijk niveau. De stuurgroep komt 2x per jaar bijeen in een bijeenkomst met een bestuurlijk karakter en 2x per jaar met een dialoogsessie. Bij deze dialoogsessie nodigen we afhankelijk van het onderwerp andere (samenwerkings)partners uit.

De stuurgroep zorgt voor:

- Sturing en regie in samenhang
- Koersbepaling
- Besluitvorming over grote lijn en kaders (ook financieel)

Samenstelling Stuurgroep:

1. Omring: Jan Leunis de Beij, directeur thuiszorg (voorzitter)
2. Rabobank: Harry Nieuwenhuizen, directievoorzitter Kop van Noord-Holland
3. Gemeente Den Helder: Peter de Vrij, portefeuillehouder
4. Woningstichting Den Helder: Robbert Waltmann, algemeen directeur
5. Scholen aan Zee: Reinier de Voogd, voorzitter college van bestuur
6. Stichting Kinderopvang Den Helder, Joost Korver, voorzitter raad van bestuur
7. HKN Huisartsen, Leonie van den Hoek, directeur
8. ZONH, Peter Vlaandere, directeur
9. Kopwerk, Jan Bot, voorzitter college van bestuur
10. GGD Hollands Noorden, PM
11. Druktemaker, Sander de Roos, directeur
12. Kwartiermaker Financieel Fit Den Helder: Lizzy van der Kooij, projectmanager ZONH

Het kernteam bestaat uit een vertegenwoordiging vanuit de stuurgroep en heeft mandaat. Het kernteam functioneert als een dagelijks bestuur en kan zelf besluiten nemen over de richting en invulling van het netwerk. Het kernteam komt zeswekelijks bij elkaar.

Het kernteam zorgt voor:

- Besluitvorming over dagelijkse uitvoering
- Aanjagen van samenwerking en initiatieven
- Kennisuitwisseling en vernieuwing
- Het in praktijk brengen van de initiatieven
- Evaluatie en monitoring van de initiatieven
- Voorbereiding van de netwerkbijeenkomsten en dialoogsessies

Samenstelling kernteam Financieel Fit

1. Voorzitter netwerk: Jan Leunis de Beij, directeur thuiszorg Omring
2. Initiatiefnemer Financieel Fit Den Helder: Karin van Harteveld, directeur Vermogensmanagement Rabobank en voorzitter Helderse Uitdaging

3. Gemeente Den Helder: Gerard de Vroome, strategisch beleidsadviseur sociaal domein
4. Druktemaker, Sander de Roos, directeur, tevens bestuurslid Helderse Uitdaging
5. Woningstichting Den Helder: Sander Quartel, stafmedewerker (voorheen Niels Bakker)
6. Kwartiermaker Financieel Fit Den Helder: Lizzy van der Kooij, projectmanager ZONH

Wat is er al gebeurd in 2021?

Stuurgroep en kernteam

De stuurgroep Financieel Fit Den Helder is in 2021 twee keer (april en september) bij elkaar geweest waarvan één keer fysiek in het FUNdament. De vergadering van november ging niet door vanwege een geplande netwerkbijeenkomst waarbij de stuurgroepleden aanwezig zouden zijn. Deze netwerkbijeenkomst werd echter vanwege corona verplaatst naar maart 2022.

Drie speerpunten

Binnen Financieel Fit Den Helder lag in 2021 de focus op drie speerpunten:

1. Vroegsignalering betalingsachterstanden
2. Betrekken van werkgevers
3. Ontwikkeling, financiële educatie en kansengelijkheid

Speerpunt vroegsignalering, Financieel Fit Team

Het Financieel Fit Team probeert eerder in contact te komen met mensen die geldzorgen hebben, nog voordat geldzorgen/financiële stress uitgroeien/uitgroeit tot problematische schulden. Op het moment dat we in contact komen met mensen met geldzorgen, proberen we stress weg te nemen en bieden we hulp aan. In bijlage 1 zijn de uitleg over de achtergrond van Vroegsignalering en de werkwijze van het Financieel Fit Team opgenomen.

Speerpunt betrekken van werkgevers

In 2020 zijn we begonnen met het betrekken van werkgevers om geldzorgen bij medewerkers te (h)erkennen en hulp aan te bieden. 62% van de werkenden heeft namelijk op momenten last van (ernstige) geldzorgen. Grote kans dat dit dus ook voor Helderse organisaties speelt. Alle werkgevers krijgen wel eens te maken met loonbeslag, met minder productieve medewerkers en medewerkers die vaker ziek zijn als gevolg van geldzorgen. Medewerkers vinden het vaak lastig om over financiële stress te praten, zeker op de werkvloer. Gemiddeld zoekt men pas na vijf jaar hulp of als een schuld al behoorlijk is opgelopen (zo'n 40.000 euro).

Wij zien werkgevers dan ook als een belangrijke partner in de bestrijding van armoede en financiële stress. Enerzijds in hun signalerende rol en anderzijds in het bieden van betaalde arbeid als manier om uit financiële krapte te komen. Werkgevers kunnen hun medewerkers (en zichzelf) helpen door geldzorgen (eerder) te herkennen, te bespreken en te stimuleren dat medewerkers hulp krijgen en een goede doorverwijzing te doen.

Vanaf nu scharen we het speerpunt van werkgevers onder de noemer vroegsignalering. De zaken waar we op gebied van werkgevers op inzetten staan hoofdzakelijk in het teken van bewustwording en signalering van financiële problematiek bij medewerkers. De rol van werkgevers als deel van de oplossing om uit armoede te komen, valt hier niet onder.

Speerpunt Ontwikkeling, financiële educatie en kansengelijkheid

Met Financieel Fit Den Helder proberen we geldzorgen zo vroeg mogelijk aan te pakken. De focus op ontwikkeling van mensen, leren over financiën en financiële zelfredzaamheid en uiteindelijk het creëren van gelijke kansen zijn een belangrijk onderdeel van deze aanpak.

In het kader van dit speerpunt ligt de focus op het:

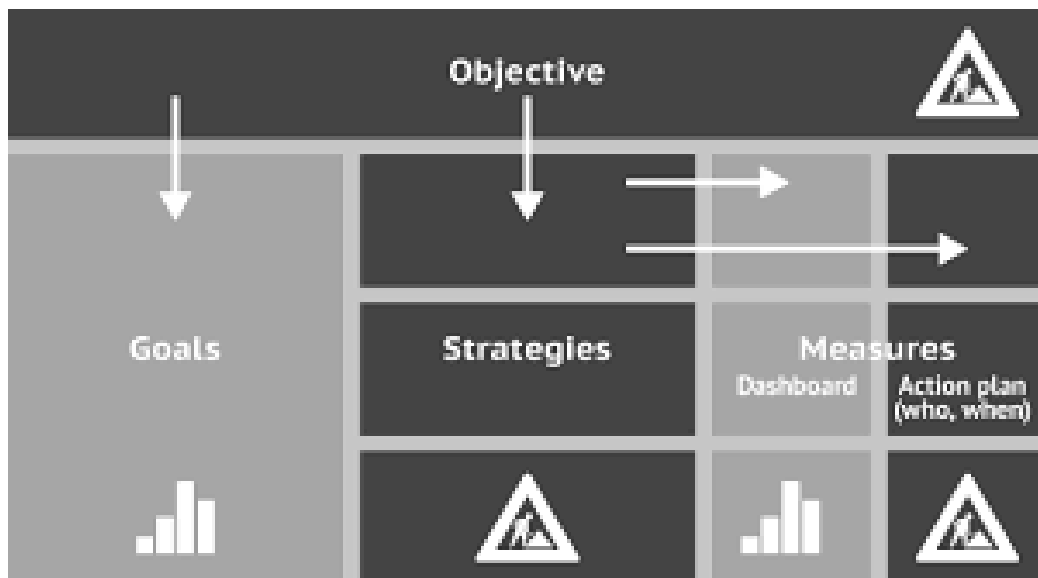
- onder de aandacht te brengen van Financieel Fit Den Helder bij scholen;
- onderzoeken van mogelijkheden om de (arbeids)participatie van ouders te vergroten door bijvoorbeeld gebruik te kunnen maken van kinderopvang;
- verkennen van mogelijkheden voor ontwikkeling en (financiële) educatie en participatie van ouders met medewerking van leerlingen uit het beroepsonderwijs.

OGSM

Door het kernteam is in 2021 een OGSM (Objectives, Goals, Strategies en Measures) opgesteld die door de stuurgroep is geaccordeerd. De speerpunten komen in dit model terug.

In dit OGSM model hebben we een hoger doel / ambitie met elkaar geformuleerd.

Financieel Fit is hét verzamelpunt voor informatie en vragen op het gebied van financiële situatie. Van de huishoudens in Den Helder die in armoede leven, komt 50% (2.000) actief in contact met het Financieel Fit Team.

Vervolgens hebben we hier verschillende subdoelstellingen onder geplaatst:

- Versterking van de toeleiding en het vergroten van het bereik van het Financieel Fit Team.
- Het Financieel Fit Team is zo gefaciliteerd dat 100% van de beschikbare tijd effectief besteed kan worden om zo voor elke inwoner die hulp wil ontvangen een effectieve oplossing/doorverwijzing te vinden.
- Het aanbod van kennis/informatie door Financieel Fit Den Helder op het gebied van financiële gezondheid en hulp is volledig.

Voor elk subdoel zijn meerdere strategieën geformuleerd, waar acties aan verbonden zijn. In een dashboard houden we de stand van zaken van de gedane acties bij en bijbehorende resultaten. Door middel van het OGSM zijn de doelstellingen voor alle betrokken partijen duidelijk en kan de voortgang op de verschillende zaken worden gemonitord.

Wat gaan we doen in 2022?

Toeleiding en bereik van Financieel Fit Team

In het OGSM model zijn diverse subdoelen opgenomen. Subdoel 1 betreft *de versterking van de toeleiding en het vergroten van het bereik van het Financieel Fit Team*. In het kader van het eerste subdoel van Financieel Fit Den Helder zetten we in 2022 diverse stappen.

Ook in 2022 kunnen nieuwe vaste lasten partners het landelijke convenant ondertekenen en meldingen gaan aanleveren t.b.v. de vroegsignalering. Hoe meer partijen betrokken raken, hoe meer (beginnende) financiële problemen wij kunnen detecteren en hulp aanbieden.

60% van de mensen die schulden hebben, is laaggeletterd. In 2022 maken we daarom een slag op het gebied van het verder vereenvoudigen van onze communicatiemiddelen. We gaan de brieven die in het kader van vroegsignalering naar inwoners worden verzonden met ervaringsdeskundigen bekijken en aanpassen. Zo verkleinen we de kans dat inwoners die laaggeletterd zijn onze hulp niet kunnen ontvangen doordat zij de inhoud van de brief niet begrijpen.

Om werkgevers te betrekken bij Financieel Fit Den Helder en ook vanuit hen toeleiding te creëren naar het Financieel Fit Team, delen we in 2022 een speciaal ontwikkelde toolkit voor werkgevers. Ook leveren we communicatiemiddelen (een passende e-mail) voor het contact met nieuwe werkgevers op en zetten deze in. Daarnaast zetten we stappen om het MKB te betrekken. Deze stappen moeten nog nader geformuleerd worden.

Naast werkgevers, kunnen ook andere organisaties en professionals een belangrijke rol als verwijzer innemen. De huisarts heeft ook een belangrijke signalerende en verwijzende functie. Het leven met geldstress is nauw verbonden met gezondheidsklachten. Zo zijn mensen met geldzorgen gemiddeld zeven dagen per jaar vaker ziek dan mensen zonder geldzorgen. De stress die ontstaat bij geldzorgen, heeft een negatief effect op iemands gezondheid. Het komt regelmatig voor dat mensen bij een huisarts komen met klachten die geen duidelijke fysieke oorzaak hebben. Door verder te

kijken dan de klacht, komen onderliggende problemen naar voren zoals geldzorgen. We willen huisartsen bewust maken van de relatie tussen geldzorgen en fysieke klachten, en de acties die zij kunnen ondernemen vanuit hun rol. In het verleden is al vaker over dit onderwerp gesproken en het was één van de aanleidingen van de oprichting van Financieel Fit Den Helder. HKN Huisartsen en de kwartiermaker van Financieel Fit Den Helder hebben een plan van aanpak gemaakt om de huisartsen actief te betrekken bij het signaleren van armoede en doorverwijzen naar de juiste organisaties in de Kop van Noord-Holland. Voor Den Helder ligt hier een samenwerking tussen HKN en Financieel Fit Den Helder aan ten grondslag, voor de andere gemeenten is dit nog de vraag.

In maart 2022 vindt de netwerkbijeenkomst van Financieel Fit Den Helder plaats. Door actief de samenwerking met andere partijen, onder wie deurwaarderskantoren, op te zoeken, bereiken we steeds meer inwoners van Den Helder. Een samenwerking kan diverse vormen aannemen. Zo kan met een werkgever het gesprek worden gevoerd over geldzorgen binnen een bedrijf, maar kan er ook een meer structurele samenwerking opgezet worden door het verbeteren van de signalering en doorverwijzing vanuit een organisatie naar Financieel Fit.

Het Financieel Fit Team faciliteren

Het tweede subdoel uit het OGSM model is als volgt: *Het Financieel Fit Team is zo gefaciliteerd dat het team 100% van de beschikbare tijd effectief kan besteden en zo voor elke gemelde inwoner die hulp wil ontvangen een effectieve oplossing/doorverwijzing kan vinden.*

We organiseren elk half jaar een teamdag, ter bevordering van de onderlinge samenwerking en sfeer in het team. In maart 2022 vindt de volgende Financieel Fit Teamdag plaats. Indien mogelijk organiseren we dit weer fysiek in het FUNdament.

Financieel Fit Den Helder heeft zich in november 2021 aangesloten bij de Divosa Monitor Vroegsignalering. Dit is een landelijke monitor waar gemeenten en initiatieven zich bij kunnen aansluiten. Zo'n 160 gemeenten hebben zich al aangesloten bij de monitor, waardoor data (bijvoorbeeld het aantal meldingen en opgepakte meldingen) vergeleken kan worden met andere gemeenten en het landelijk gemiddelde op basis van de deelnemende gemeenten. In 2022 gaan we deze data bekijken. Naar aanleiding van deze data kunnen we beslissingen nemen over eventuele aanpassingen in het proces van de vroegsignaleringen en de werkwijze van het Financieel Fit Team.

Kennis/informatie op het gebied van financiële gezondheid en hulp

Het derde subdoel in het OGSM model is: *Het aanbod van kennis/informatie door Financieel Fit Den Helder op het gebied van financiële gezondheid en hulp is volledig.*

In 2022 gaan we in dit kader aan de slag met communicatie en educatie op scholen. Met de Woningstichting Den Helder werken we samen om het educatieve programma 'Blij Schuldenvrij' nog beter te positioneren en te verbinden aan andere initiatieven. Via 'Blij Schuldenvrij' wordt aan leerlingen van groep 8 van diverse basisscholen in Den Helder en Julianadorp op speelse wijze een training gegeven over omgaan met geld. Een deel van de klassen zal de lessen van het programma in het FUNdament ontvangen. We zouden graag de verbinding maken tussen primair, voortgezet en middelbaar

beroepsonderwijs en een educatieve lijn ontwikkelen, ook voor oudere scholieren en studenten.

Ook met ROC Kop van Noord-Holland (inmiddels met Clusius gefuseerd tot VONK) en Floriant (voormalig Tuindorpschool) van Stichting Meerwerf zijn gesprekken over de verbinding tussen school, het voorkomen van financiële problemen en het werken aan gelijke kansen voor kinderen en jongeren.

Naast het geven van educatie aan leerlingen en inwoners, streven we naar het voeren van gesprekken met schooldirecteuren om het signaleren van armoede bij leerlingen en medewerkers te agenderen. Ook het doorverwijzen naar hulp zal in deze gesprekken aan bod komen. Met de onderwijs-vertegenwoordigers (en kinderopvang) uit de stuurgroep of breder binnen Den Helder spreken we in 2022 concrete acties af.

Binnen het FUNdament organiseren en initiëren we in 2022 verschillende activiteiten:

- Consuminderkringen. Dit is een reeks bijeenkomsten in een vaste groep, waarbij het verkleinen van consumptiegedrag centraal staat. Hoe kun je met een kleine beurs leven? In 2022 worden in ieder geval 2 nieuwe kringen opgestart, naast het vervolg van de consuminderkringen die in 2021 al gestart zijn.
- Periodieke groepsbijeenkomsten om de moes- en stiltetuin te onderhouden, het naaiatelier en Kafundo (maken van duurzame spullen).
- Informatieavonden en lezingen o.a. Blij Schuldenvrij
- Workshops zoals bloemschikken, zelf zeep, paasversiering, sieraad maken

Al bij de start van Financieel Fit Den Helder, spraken we over een fysieke plek als hanger aan de kapstok van Financieel Fit Den Helder. Het FUNdament is deze fysieke locatie en wordt het centrum voor activiteiten en vergaderingen van Financieel Fit Den Helder. Inwoners kunnen binnenlopen en mogelijke vragen, ook op gebied van financiën, stellen. In 2022 staat professionalisering van het FUNdament centraal.

Het FUNdament heeft als fysieke plek een groot potentieel om inwoners te bereiken, te ondersteunen, kennis te delen en te helpen ontwikkelen. Om het FUNdament optimaal te benutten, moeten stappen worden gezet. In 2022 wordt daarom de verbinding tussen Financieel Fit Den Helder en het FUNdament gemaakt. Door middel van de samenwerking tussen Financieel Fit Den Helder en het FUNdament breiden we het aanbod van het FUNdament uit. Ook wordt het FUNdament als fysieke locatie van het Financieel Fit Team ingezet. Een aantal uur per week is een lid van het Financieel Fit Team in het FUNdament aanwezig om inwoners te ontvangen en te ondersteunen.

Druktemaker zet zich samen met het FUNdament in om de marketing/communicatie van het FUNdament te professionaliseren en hiermee een bijdrage te leveren aan het vergroten van het bereik en de aantrekkingskracht.

Om bepaalde doelen met het FUNdament te bereiken zetten we meerdere sporen uit:

- *Betrekken partners*
Onder de aandacht brengen van het FUNdament bij de verwijzers van Financieel Fit Den Helder (Bijvoorbeeld het Wijkteam, Humanitas, Present, Voedselbank). Door een bijeenkomst te organiseren waarin de stip op de horizon wordt besproken, kunnen deze partijen betrokken worden.

- *Betrekken inwoners*
Inwoners attenderen op en verwijzen naar het FUNdament voor activiteiten. Deze activiteiten kunnen samen met inwoners worden vormgegeven.
- *Deelname activiteiten*
Verplichte deelname aan activiteiten in het FUNdament voor inwoners in de vroegsignalering. De criteria hiervoor moeten nog bepaald worden.

De kwartiermaker zet zich samen met een lid van het Financieel Fit Team in voor de professionalisering van het FUNdament. De versterking van de link tussen Financieel Fit Den Helder en het FUNdament is onderdeel van deze professionalisering. Regelmatige monitoring van de ontwikkelingen is hierbij belangrijk om het beoogde doel van professionalisering te behalen. Een concreet plan voor de professionalisering van het FUNdament en het versterken van de verbinding tussen Financieel Fit Den Helder en het FUNdament volgt.

Kernteam en stuurgroep

Het kernteam van Financieel Fit Den Helder zal ook in 2022 elke zes weken samenkomen om de stand van zaken te bespreken en beslissingen te nemen over de gang van zaken. De stuurgroep komt in 2022 vier keer per jaar bijeen.

Financiering en dekking

Naast de betrokkenheid, inzet, een duidelijk commitment en een oplossingsgerichte houding van de initiatiefnemers, is het ook nodig om financieel te investeren. Een aantal partners onder wie de gemeente Den Helder draagt financieel bij.

Bijlage 1 - Achtergrondinformatie vroegsignalering: Vroeg Eropaf, samen geldzorgen aanpakken!

In Nederland heeft 1 op de 5 huishoudens moeite om iedere maand alle rekeningen te betalen en 1 op de 13 huishoudens heeft ernstige betalingsproblemen. Veel mensen met financiële problemen melden zich niet of (veel) te laat voor een betalingsregeling of schuldhulpverlening. En dat terwijl snelle hulp bij betalingsproblemen veel ellende en maatschappelijke kosten kan voorkomen. Daarom kiest de gemeente Den Helder ervoor om zélf contact te zoeken met inwoners met een betalingsachterstand in de vaste lasten. Dit noemen we Vroeg Eropaf.

Schuldhulpverlening is een wettelijke taak van gemeenten zoals vastgelegd in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs). Vanaf 1 januari 2021 is een wijziging in de Wet gerealiseerd waarmee vroegsignalering voor alle gemeenten een verplichte taak is geworden.

Landelijk Convenant Vroegsignalering

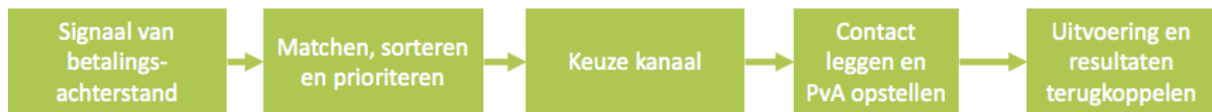
Vanuit een aantal landelijke koepels is gewerkt aan de totstandkoming van een Landelijk Convenant Vroegsignalering waarin afspraken zijn vastgelegd om vroegsignalering van schulden eenvoudig en uniform in gemeenten te implementeren. Het landelijke Convenant Vroegsignalering vergemakkelijkt de samenwerking tussen leveranciers en gemeenten. De leveranciers geven zorgelijke betalingsachterstanden op vaste lasten als huur, energie, water en de zorgverzekering vanaf 1 januari 2021 door aan de gemeenten. Die nemen vervolgens contact op met de betrokkenen om samen zo snel mogelijk aan een oplossing te gaan werken.

De gemeente Den Helder heeft in 2020 al lokaal afspraken gemaakt met de woningcorporaties Woonstichting Den Helder (WSDH) en Woontij, VGZ en Zilveren Kruis en het Waterbedrijf PWN middels het convenant Vroegsignalering Den Helder. Het Landelijk Convenant Vroegsignalering Schulden wordt gebruikt voor alle partners waar nog geen afspraken mee bestaan. De afspraken uit het lokale convenant voldoen aan de nieuwe Wgs (o.a. alle ontvangen signalen worden in een vorm opgepakt en alleen terugkoppeling bij geaccepteerde hulp).

Voor al deze partners hanteren we een betalingsachterstand met een termijn van 1 maand exclusief slepers. In het convenant is opgenomen dat partijen na het in behandeling nemen van het signaal door het Financieel Fit Team de op dat moment bestaande vordering niet verder verzwaren en lopende incassomaatregelen ten aanzien van die vordering voor een periode van maximaal vier weken opschorten met uitzondering van de reguliere communicatie.

Werkwijze

De signalen van betalingsachterstand komen binnen via het Registratie- en Informatiesysteem (RIS) matching.

In de stap van het matchen, sorteren en prioriteren worden de signalen verder beoordeeld en ingedeeld op basis van criteria. In de gemeente Den Helder kiezen we ervoor om de volgende kanalen/werkverdeling te hanteren:

- Huisbezoek
- Telefoon
- E-mail
- Brieven

We hebben op basis van de capaciteit bepaald hoeveel signalen er in een maand maximaal per kanaal opgepakt kunnen worden. En we hebben bepaald welke meldingen via welk kanaal opgepakt worden op basis van criteria, zoals het bedrag (de hoogte van de achterstand), de betreffende partner (verschil tussen een huurachterstand en een achterstand in de betaling van energie), recidive (eerdere signalen maar geen matches), matches en leeftijd. Vervolgens hebben we vervolgtacties gedefinieerd per kanaal.

Samenstelling Financieel Fit Team

Het Financieel Fit Team bestaat uit 10 personen en heeft zowel financiële als maatschappelijke expertise in zich.

Het team is gestart met een halve dag per week vanaf 1 november 2019. In 2020 met de inwerkingtreding van de pilot Vroegsignalering en in 2021 met de inwerkingtreding van de nieuwe Wgs is deze capaciteit vanuit de gemeente Den Helder uitgebreid.

